

Девальвація гривні та наступна інфляція стримують економічне зростання також через обмеження, які вони накладають на здійснення економічної політики держави. Механізм такого впливу детально розглянув у своїй статті голова Ради НБУ, академік НАН України Богдан Данилишин. У сучасних економічних реаліях України жорстка монетарна політика провокує повільні темпи економічного зростання. Відношення суми банківських кредитів до ВВП у нашій країні становить 35 %, у Польщі – 75 %, у Туреччині – 80 %. Як наслідок, економіка Польщі та Туреччини відрізняється від української: обидві країни мають сильно розвинений внутрішній ринок, тому що в обігу знаходиться більше коштів завдяки вищим обсягам кредитування. Як наслідок, обмежувальна монетарна політика серйозно стримує кредитування національної економіки передусім через високу облікову ставку. Так, це має вимушений характер (у зв'язку з режимом таргетування інфляції), але й деякі інші важливі аспекти діяльності НБУ додатково стримують кредитування реального сектора. Зокрема, не виходить відійти від моделі відволікання коштів банків у депозитні сертифікати НБУ.

На основі отриманих результатів можна зробити висновок, що однією з помітних перешкод на шляху економічного зростання Харківської області є девальвація гривні, яка впливає на ринкові процеси не лише безпосередньо, а й через накладання обмежень на здійснення монетарної політики. Саме тому будь-які заходи поживлення економіки, які пропонуються науковцями, не матимуть відчутних позитивних наслідків, якщо не буде налагоджена взаємодія між суб'єктами економічної політики: НБУ та Кабінетом Міністрів України.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСАД «THE SHARING ECONOMY» ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН В УКРАЇНІ

Сердюк Ю.А.

Науковий керівник – Федотова Ю.В., канд. екон. наук, доцент

Ідея «sharing economy» (від англ. «sharing», що означає «ділитися») або економіки спільної участі з'явилася наприкінці першого десятиліття ХХІ ст. і практично одразу набула світової популярності. У загальному вигляді її можна представити як соціоекономічну систему, що ґрунтується на спільному користуванні ресурсами. «Sharing economy» пропонує альтернативну модель класичній економіці за ставленням до індивіда і співпраці людей.

Варто зазначити, що поява концепції шерингової економіки пов'язана із обмеженням витрат на товари не першої необхідності,

причинами якої стали глобальна економічна криза в більшості країн світу та бурхливий технологічний розвиток.

Концепція економіки спільної участі полягає у поєднанні широкого спектру цифрових платформ і онлайн-ових майданчиків, від фінансово успішних компаній на зразок Airbnb чи фірм, які надають послуги з розміщення, до дрібних ініціатив, таких як колективний ремонт, надання інструментів, чи спільне фінансування проектів.

Укріпленню позицій шерингової економіки сприяє те, що в основу шерингу закладені такі постулати, як: 1) економія часу та ресурсів, 2) економічна вигода через отримання доходу, 3) раціональне споживання.

Успішність цієї концепції реалізується завдяки чотирьом основним рушійним силам, а саме: появі соціальних мереж, що дала змогу не лише розвивати свій бренд, а й стала міцною платформою для просування шерингових кампаній в усьому світі; світовій економічній кризі; екологічним проблемам.

Після світової фінансової кризи 2008 року суспільство зрозуміло, що необхідно переходити від гіперспоживання, характерного для ХХ ст., до спільного споживання. Останнє має за мету обмін між суб'єктами економічних відносин, який допоможе зменшити накопичення непотрібних речей, кількість сміття, а тим самим значно зменшити забруднення екологічного середовища. До того ж, люди стали більше довіряти й частіше допомагати один одному. Можна припустити, що це пов'язане з ефективним функціонуванням комунікаційних інтернет-платформ, які швидко та якісно обслуговують одна одну.

Сьогодні найбільш успішними шеринговими платформами є BlaBlaCar (оренда автомобілів), Airbnb (оренда квартир), OLX (оренда, купівля та продаж речей), Bringwasmit (сервіс для спілкування мандрівників, готових привезти для бажаючих необхідні сувеніри з подорожі), Narro Tree (оренда новорічних ялинок) та інші.

Так, наприклад, Uber починав свою діяльність як елітна послуга у Сан-Франциско. Сьогодні він доступний у понад 400 містах світу, а метою компанії є стати альтернативою для міського громадського транспорту. Україна стала 68 країною, де запрацював Uber. За своєю сутністю, це додаток для смартфонів, який є посередником між водіями, які на своїх приватних автомобілях надають послуги перевезення і клієнтами, які цими послугами користуються. Поїздка із водієм сервісу Uber зазвичай є дешевшою аніж традиційним таксі, а оплата відбувається безпосередньо із рахунку клієнта. Uber бере з водія 25% вартості поїздки.

Отже, шерингові платформи демонструють, як зростання довіри людей один до одного трансформується у потенціал довіри до подібного сервісу і, відповідно, у фінансовий капітал. При цьому все більше власників починають бачити сенс не у самому володінні певною речю, а у можливості розпоряджатися цим володінням ефективно, тобто отримувати конкретний дохід від такого володіння.

Окрім грошової винагороди, участь в sharing economy дає можливість знайти тимчасову роботу, генерувати частковий додатковий дохід, отримати на користування речі, які раніше були недосяжними, підвищити соціальну взаємодію, взаємовигоду. Колективна дія базується на довірі, соціальному капіталі, теорії колективної ефективності.

Разом із розвитком економіки спільної участі, стали очевидними її недоліки та проблеми, що полягають у нормативній невизначеності, недостатній регульованості та браку відповідальності.

Отже, нова концепція економіки – sharing economy – сьогодні є чинником не лише економічних, але й соціальних змін, оскільки передбачає зміни у взаємодії між людьми, де першочергового значення набувають довіра один до одного, доброта та чесність, на відміну від принципів традиційної економіки, де кожен індивід (підприємець, власник бізнесу) шукає особистої вигоди.

ПОНЯТТЯ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОГО МЕНТАЛІТЕТУ

Черкас Я.В.

Науковий керівник – Федотова Ю.В., канд. екон. наук, доцент

Сьогоднішній етап розвитку суспільства характеризується процесом загальної інтеграції та уніфікації, коли відбувається взаємне зближення різних країн та народів, що призводить до формування єдиного світового суспільства. Необхідною умовою відродження цінностей українського соціуму є збереження специфічних ментальних особливостей.

Обрана тема наукового дослідження, присвячена аналізу національних особливостей трудових ресурсів, органічно поєднує культурологічні, соціальні та економічні аспекти наукового знання. В українських сучасних літературних джерелах автори трактують поняття менталітету достатньо широко: під ним розуміють світосприйняття, свідомість, інтелект, характер роздумів, духовний світ, мислення нації тощо. Національний трудовий менталітет узагальнено відображає рівень трудової свідомості суспільства та його соціальних груп щодо сприйняття сенсу трудової діяльності та віддзеркалює потреби, інтереси, ціннісні